

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ДЛЯ ДІТЕЙ

АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА

за результатами онлайн-опитування
«Зростаємо справжніми українцями»

АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА за результатами онлайн-опитування «Зростаємо справжніми українцями»

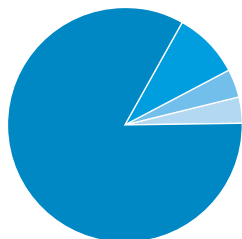
Виховання у дітей почуття патріотизму стало першорядним завданням гуманітарної політики держави. Свідченням цього є Закони України «Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років», «Про правовий статус та вшанування пам'яті учасників боротьби за незалежність України у ХХ столітті», «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки», Указ Президента України від 12 червня 2015 року № 334/2015 «Про заходи щодо поліпшення національно-патріотичного виховання дітей та молоді», Указ Президента України від 13 жовтня 2015 року № 580/2015 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016 — 2020 роки» та інші.

Тож одним із першочергових завдань системної роботи з патріотичного виховання науково-дослідного відділу Національної бібліотеки України для дітей в 2015 році стало проведення онлайн-опитування «Зростаємо справжніми українцями» на сайті <http://www.chl.kiev.ua>. щодо виявлення патріотичних настроїв користувачів-дітей. Із цією метою було розроблено програму помісячного онлайн-опитування користувачів. Запитання акумулювали актуальність подій сьогодення, відношення сім'ї до виховання патріотичних почуттів дитини і рівень патріотизму самої дитини. Все це в сукупності висвітлює реальну картину рівня патріотизму користувачів бібліотеки, щоб із урахуванням патріотичних настроїв дітей проводити системну роботу з виховання справжніх патріотів нашої Вітчизни та зробити свій внесок у майбутню перемогу. До участі в опитуванні запрошувалися користувачі-діти вікових категорій — 10-12 років, 13-15 років, 16-18 років та інший вік. Про чергове опитування сповіщалося у новинах на сайті та у соціальних мережах. Найбільшу частку респондентів становили діти 13-15 років — 70,9%; 10-12 років — 14,1%; 16-18 років — 6,2%; іншого віку — 8,8%.

Перше запитання онлайн-опитування — «Ти вважаєш себе патріотом: «так», «не визначився», «ні», «не хочу ним бути», було направлене на визначення рівня самоідентифікації користувачів щодо стану патріотичної свідомості.

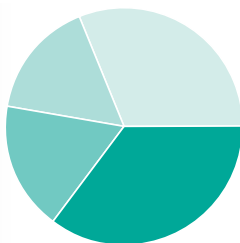
З 23 березня по 24 квітня на нього відповіло 200 користувачів.

ТИ ВВАЖАЄШ СЕБЕ ПАТРІОТОМ?

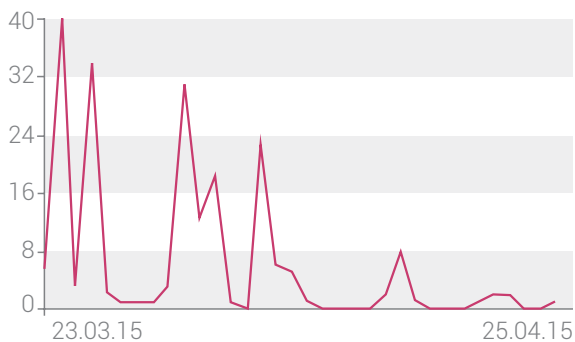
Так	167	83,5%
Не визначився	18	9%
Ні	8	4%
Не хочу ним бути	7	3,5%

Розподіл респондентів за віком

10-12 років	71	35,5%
13-15 років	35	17,5%
16-18 років	32	16%
інший вік	62	31%

Активність респондентів по днях

Згідно з результатами опитування 83,5% респондентів самоідентифікувалися як патріоти і пишаються цим. Не визначилися зі своїм почуттям патріотизму 9% респондентів; не вважають себе патріотами — 8%; не мають бажання ідентифікувати себе патріотами — 7%. Юні респонденти віддзеркалюють настрої своїх родин, адже за даними соціологічного опитування, проведеного Центром Разумкова у кінці 2013 на початку 2014 років, 95% жителів усіх регіонів країни сприймають Україну як свою Батьківщину. 84,5 відсотків респондентів вважають себе патріотами України.

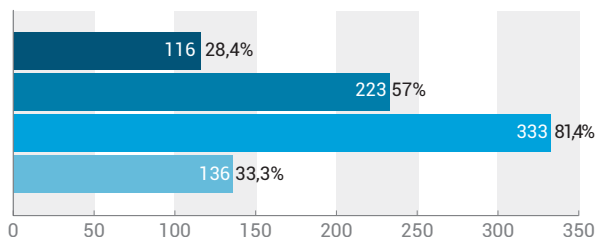
У законодавчих актах України патріотизм визначається як активна на- правленість особистості на встановлення тісних зв'язків із культурним, економічним і політичним життям країни, налаштованість громадянина активно впливати на її розвиток. Україна обрала європейський шлях роз- витку, що передбачає прийняття європейських моральних і культурних цін- ностей, у тому числі у вшануванні пам'яті жертв воєн і конфліктів, щоб не допустити подібних трагедій у майбутньому.

Тому, протягом травня користувачам пропонувалося запитання-тест «8 та 9 травня Україна відзначає:

- День пам'яті та примирення;
- 70-ту річницю Перемоги над нацизмом у Європі;
- День Перемоги;
- 70-ту річницю закінчення Другої світової війни?».

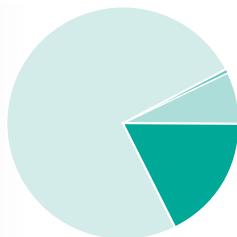
На нього відповіло 409 респондентів. Відповіді показують обізнаність дітей з історичними змінами в традиції святкування Дня Перемоги 9 травня.

8 ТА 9 ТРАВНЯ УКРАЇНА ВІДЗНАЧАЄ

- День пам'яті та примирення
- 70-та річниця Перемоги над нацизмом у Європі
- День Перемоги
- 70-та річниця завершення Другої світової війни

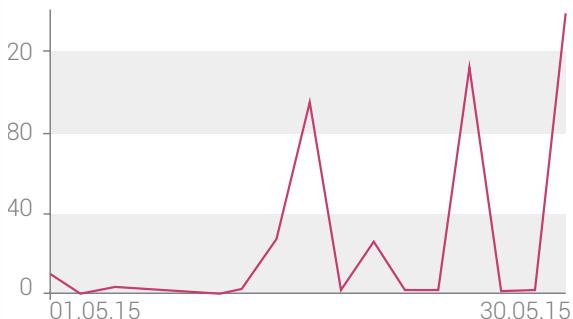
Розподіл респондентів за віком

10-12 років	72	17,6%
13-15 років	306	74,8%
16-18 років	2	0,5%
інший вік	29	7,1%

8 ТА 9 ТРАВНЯ УКРАЇНА ВІДЗНАЧАЄ (продовження)

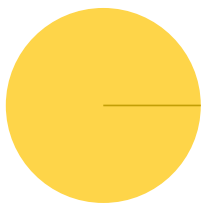
Активність респондентів по днях

Проте в свідомості 81,4% дітей цей день є Святком Перемоги. У загальноосвітньому контексті відзначення закінчення Другої світової війни Україна тільки розпочала вписувати свою історію цього періоду. Тому й не дивно, що 33,3% респондентів не обізнані з конкретною датою святкування 70-ї річниці закінчення Другої світової війни.

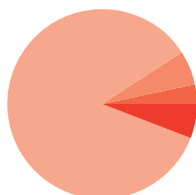
Рекордною була кількість відповідей (765) на актуальне запитання сьогодні «Пам'ять кого із Київських князів вшановують на державному рівні у 2015 році?». 99,9% респондентів дали правильну відповідь: «Князя Володимира Великого».

ПАМ'ЯТЬ КОГО ІЗ КИЇВСЬКИХ КНЯЗІВ ВШАНОВУЮТЬ НА ДЕРЖАВНОМУ РІВНІ У 2015 РОЦІ?

Князь	Кількість	Відсоток
князя Ігоря	0	0%
князя Святослава	1	0,1%
князя Володимира Великого	8	4%

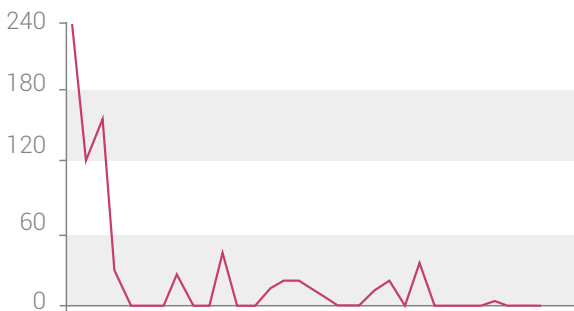
Розподіл респондентів за віком

Вік	Кількість	Відсоток
10-12 років	45	5,5%
13-15 років	651	85,1%
16-18 років	45	5,9%
Інший вік	7	3,5%

ПАМ'ЯТЬ КОГО ІЗ КИЇВСЬКИХ КНЯЗІВ ВШАНОВУЮТЬ НА ДЕРЖАВНОМУ РІВНІ У 2015 РОЦІ? (продовження)

Активність респондентів по днях

І в цьому неабияка заслуга діяльності бібліотеки. Щоденний аналіз відповідей онлайн-опитування показав, що на початку голосування проходило досить мляво і тільки після відвідувань бібліотечних заходів, приурочених названим історичним датам, діти активно стали відповідати, і їхня кількість невпинно зростала.

Патріотизм належить до складних почуттів і має декілька духовних пластів. Перший – поверхневий – це природна любов до свого народу, як до себе й своєї родини, любов до рідного слова, до рідної природи, яка проходить крізь серце.

Другий пласт патріотизму проходить крізь розум. Усвідомлення розумом свого святого обов'язку перед народом — стати на захист його інтересів, усвідомлення необхідності протистояти, витримати натиск.

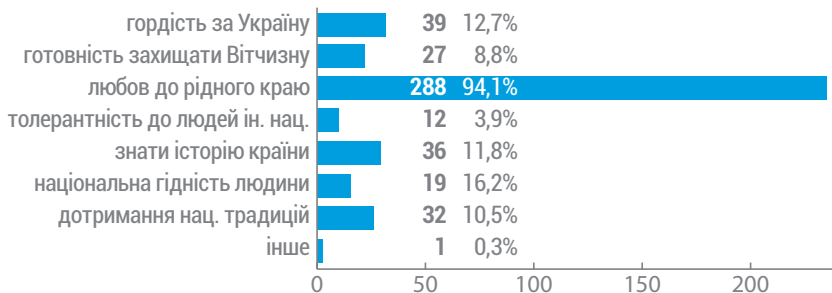
Третім основним пластом патріотизму є такий рівень, коли готовність служити Батьківщині, своєму народові, готовність до співпраці задля справи, яка вища за особисті інтереси і особисте життя, закладена у свідомості, у крові.

То що ж означає для кожного нашого користувача патріотизм? Про це ми дізнались із відповідей на запитання «Для тебе патріотизм це:

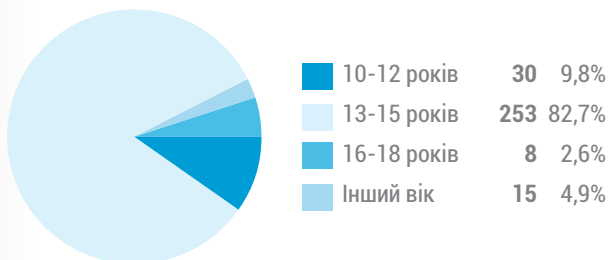
- гордість за Україну;
- готовність захищати Вітчизну;
- любов до рідного краю;
- толерантність до людей іншої національності;
- знати історію країни;
- національна гідність людини;
- дотримання національних традицій;
- допиши твій варіант відповіді».

Із 306 учасників онлайн-опитування 288 критерієм патріотизму для себе обрали «любов до рідного краю» (94,1%), «гордість за Україну» (12,7%), «знати історію країни» (11,8%):

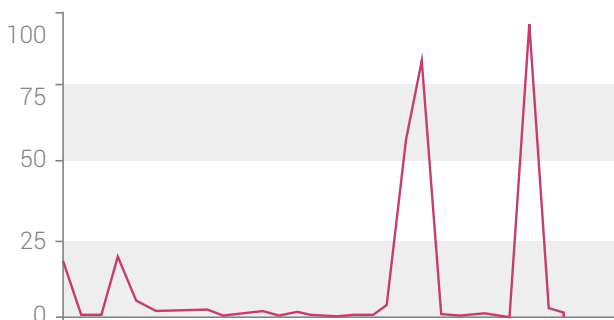
ДЛЯ ТЕБЕ ПАТРІОТИЗМ ЦЕ:

Розподіл респондентів за віком

Активність респондентів по днях

Аналізуючи відповіді на дане онлайн-опитування, можна сказати, що патріотизм наших юних користувачів, незважаючи на важкі часи, не згасає, а з новими знаннями та досвідом тільки посилюється. І він носить природний поверхневий характер, властивий дітям досліджуваної вікової категорії, адже 94,1% дітей пов'язують свої почуття патріотизму з любов'ю до рідного краю.

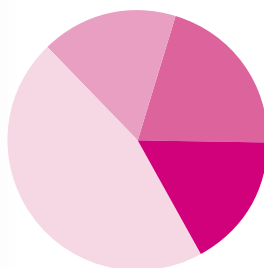
На запитання «Чи святкують День Незалежності у твоїй сім'ї?» відповіло лише 83 респонденти, 86,7% яких дали відповідь «ні».

ЧИ СВЯТКУЮТЬ ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТІ У ТВОЇЙ СІМ'Ї?

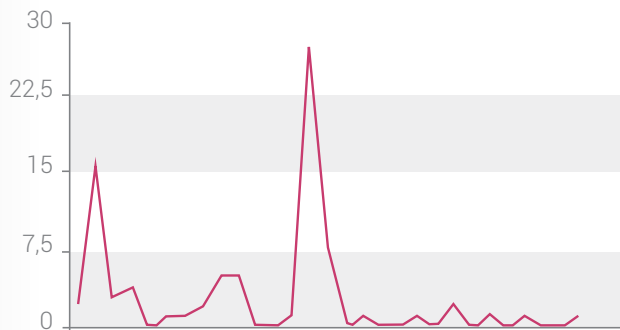
ТАК	11	13,3%
НІ	72	86,7%

Розподіл респондентів за віком

10-12 років	14	16,9%
13-15 років	38	45,8%
16-18 років	14	16,9%
Інший вік	17	20,5%

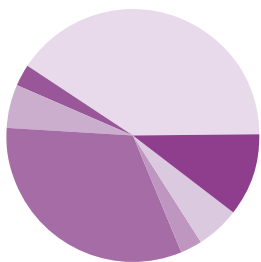
Активність респондентів по днях

Це питання підтвердило тезу, що почуття патріотизму у пересічних громадян швидше за все емоційне, а не вистраждане і свідоме. Цей стан дорослих і віддзеркалюють відповіді дітей на дане запитання, адже вони весь час перебувають у родинному соціумі.

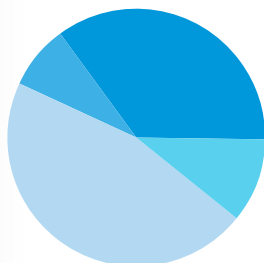
Одне із запитань носило такий характер «Як ти проявляєш власне почуття патріотизму?». Відповіді на нього передбачали розкрити елементи свідомого ставлення юних респондентів-патріотів до цього почуття, проявлення його в повсякденному житті.

ЯК ТИ ПРОЯВЛЯЄШ ВЛАСНЕ ПОЧУТТЯ ПАТРІОТИЗМУ?

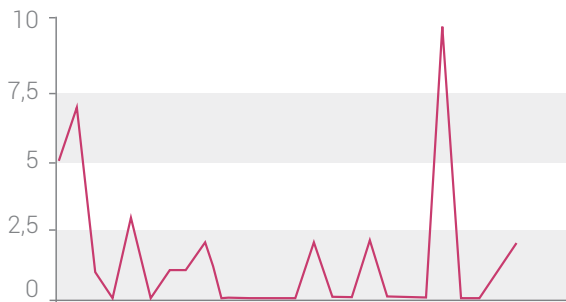
Носиш жовто-блакитну стрічку	4	10,8%
Відвідуєш патріотичні заходи	2	5,4%
Вшановуєш пам'ять загиблих патріотів	1	2,7%
Читаєш історичні твори	12	32,4%
Відвідуєш поранених воїнів АТО	2	6,4%
Добре навчаєшся	1	2,7%
Ніяк не проявляю	15	40,5%
Інше	0	0%

Розподіл респондентів за віком

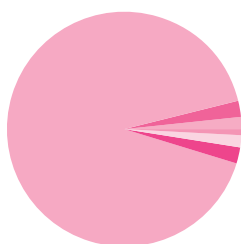
10-12 років	4	10,8%
13-15 років	17	45,9%
16-18 років	3	8,1%
Інший вік	13	35,1%

Активність респондентів по днях

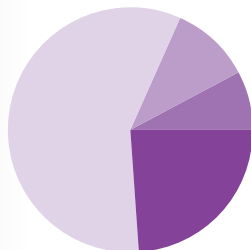
На жаль, на це запитання протягом місяця відповіло лише 37 респондентів. Патріотизм є синтезом духовно-моральних, громадянських, світоглядних якостей особистості, а в дітей вони тільки формуються. Така реакція респондентів була цілком передбачувана. І це одне із основних завдань сьогодення бібліотек – формувати патріотичну самосвідомість дитини-відвідувача бібліотеки. Адже саме патріотизм і національна самосвідомість інтегрують кожну людину в життєвий простір Батьківщини, створюють єдиний образ нації. Завершило комплексне онлайн-опитування «Зростаємо справжніми українцями» запитання «Хто для тебе є взірцем патріотизму?».

ХТО ДЛЯ ТЕБЕ Є ВЗІРЦЕМ ПАТРІОТИЗМУ?

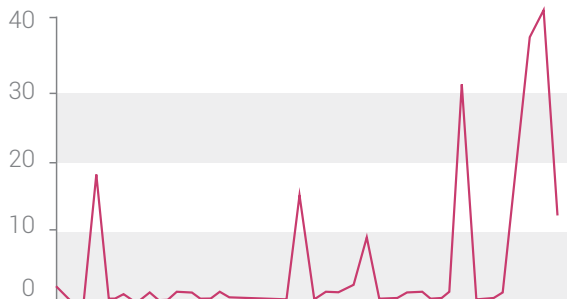
Герої Небесної Сотні	2	1,1%
Надія Савченко	3	1,6%
воїни АТО	4	2,2%
волонтери	0	0%
ветерани Другої світової війни	167	91,9%
члени родини	4	2,2%
Інше	3	1,6%

Розподіл респондентів за віком

10-12 років	44	24%
13-15 років	106	57,9%
16-18 років	19	10,4%
Інший вік	14	7,7%

Активність респондентів по днях

Всього відповіли 183 користувачі. Аналіз відповідей показує сприйняття дітьми героїчного подвигу українців сучасності й історичного минулого. 91,3% юних користувачів взірцем патріотизму для себе вибрали «ветеранів Другої світової війни», для 4-х користувачів це «воїни АТО» (2,2%), для 3-х – «Надія Савченко» (1,6%), 2-х – «Герої Небесної сотні» (1,1%). Це ще раз підтверджує наскільки є актуальною організація збирання та поширення інформації про героїчні вчинки українських військовослужбовців, бійців добровольчих батальйонів, волонтерів та інших громадян, які зробили значний внесок у зміцнення обороноздатності України у ході нинішньої війни на Донбасі.

Отже, як засвідчили результати онлайн-опитування серед користувачів-дітей сайту бібліотеки нині існує нагальна потреба створювати цілісну систему національно-патріотичного виховання в бібліотеці. Оскільки у наших юних користувачів є бажання зростати гідними українцями.

Опитування підтвердило, що для респондентів досліджуваної категорії (10-18 років) властиве духовне природне почуття патріотизму, яке проходить крізь дитячі серця (для 94,1% «патріотизм» це — «любов до рідного краю»).

І цю істину слід враховувати при підготовці та проведенні бібліотеками патріотичних заходів саме з дітьми даної категорії. Дитині не можна нав'язати патріотизм, але її можна виховати патріотом. Національно-патріотичний компонент виховання має втілюватися в змісті всіх масових заходів бібліотеки.

Ми повинні підтримувати ватру любові до рідного краю, рідної землі, прищеплювати любов до Батьківщини, сприяти розвитку патріотичних почуттів особистості до усвідомлення нею необхідності з готовністю, вірою і правдою служити Батьківщині, своєму народові. І нам є про що розказати дітям, щоб вони пишалися тим, що є українцями і зростали справжніми українцями.

Виконавці:

завідувач науково-дослідного відділу

Петренко О.Б.

провідний методист
науково-дослідного відділу

Подокопна Є.Ю.